

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BACĂU
STR. CUZA VODĂ NR. 1
BACĂU
SECȚIA A II-A CIVILĂ, DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

CONSILIUL JUD. HARGHITA

INTRARE

nr.

117796

zila

20

luna

03

anul

2023

Destinatar:
UAT HARGHITA
MIERCUREA CIUC, STR. P.ța
Libertății, nr. 5, județul HARGHITA

DOSARUL NR. 1631/110/2019

Măteria: Contencios administrativ și fiscal
Stadiul procesual al dosarului: Recurs
Obiectul dosarului: anulare act administrativ
Complet: caf5

COMUNICARE HOTARÂRE CIVILĂ

NR. 101/2023 DIN DATA DE 10 Februarie 2023

Stimată doamnă/Stimate domn,

vă comunicăm, alăturat, copia hotărârii civile nr. 101/2023, pronunțată la data de 10 Februarie 2023, d
e către CURTEA DE APEL BACĂU SECȚIA A II-A CIVILĂ, DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL.

PREȘEDINTE

Stampila

F.B. 15.03.2023 09:09:22, nr. comenziar: 6 din 7

ROMANIA
CURTEA DE APEL BACĂU
SECȚIA A II-A CIVILĂ, DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
Dosar nr. 1631/110/2019 DECIZIE Nr. 101/2023

Ședința publică din 10 Februarie 2023

Completul constituit din:

PREȘEDINTE Ionela-Diana Pătrașc-Bălan

Judecător Marcel Grigore Bărbieru

Judecător Gabriel Grancea

Grefier Florinela Budău

*****

Pe rol se află judecarea cauzei în materia contenciosului administrativ privind recursul declarat de către recurenta-pârâtă Unitatea Administrativ Teritorială Dărmănești împotriva sentinței civile nr. 89 din 10.02.2022 pronunțată de Tribunalul Bacău în dosarul nr. 1631/110/2019, în contradictoriu cu intimata-intervenientă Unitatea Administrativ Teritorială Harghita, intimatul-pârât Primarul Orașului Dărmănești și intimății-reclamantii: Comuna Sânmartin, Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre și Instituția Prefectului - Județul Bacău, având ca obiect anulare act administrativ.

Desfășurarea ședinței de judecată a fost înregistrată cu mijloace tehnice audio, conform dispozițiilor art. 231 alin. 4 din Codul de procedură civilă.

La apelul nominal făcut în ședința publică, la strigarea cauzei la ordine, se prezintă avocat Adrian Bălănuță, în baza împuternicirii avocațiale aflate la fila 11 dosar, pentru recurenta-pârâtă Unitatea Administrativ Teritorială Dărmănești, consilier juridic Kovacs Zsolt Peter, în baza împuternicirii aflate la fila 65 dosar, pentru intimata-intervenientă Unitatea Administrativ Teritorială Harghita, avocat Anja Mărginean-Cosma, în baza împuternicirii avocațiale aflată la dosarul cauzei, pentru intimata-reclamantă Comuna Sânmartin, lipsă fiind intimatul-pârât Primarul Orașului Dărmănești și intimătele-reclamante Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre și Instituția Prefectului - Județul Bacău.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, care învederează instanței părțile, obiectul, stadiul dosarului și modul de îndeplinire a procedurii de citare cu părțile, precum și faptul că la dosarul cauzei a fost transmisă, prin email, la data de 26.10.2022, întâmpinarea formulată de U.A.T. Județul Harghita (filele 84-88 dosar), după care:

Instanța constată că recursul în cauză vizează, atât soluțiile de respingere a excepțiilor de inadmisibilitate, cât și a lipsei de interes, iar prin întâmpinările formulate de intimătele-pârâte U.A.T. Sânmartin și Județul Harghita au fost invocate excepțiile tardivității și nulității recursului.

Reprezentanta intimatei-reclamante U.A.T. Sânmartin având cuvântul, susține excepțiile formulate prin întâmpinarea depusă la dosarul cauzei, respectiv a tardivității și nulității recursului.

Reprezentantul recurente-pârâte având cuvântul cu privire la excepțiile invocate de către cele două intimătele-reclamante, solicită respingerea acestora. Astfel, în ce privește excepția nulității recursului, susține că a indicat motivele de nelegalitate ale sentinței recurate așa cum se arată și de Înalta Curte de Casație și Justiție prin decizia în interesul legii, respectiv nr. 554/23.03.2017 decizie care prevede că pot fi identificate în cererea de recurs elemente încadrabile în motivele de nelegalitate prevăzute la art.488 alin.1 Cod procedură civilă. În acest sens, solicită a se reține că prin motivele de recurs, a invocat încălcarea de către prima instanță a autorității de lucru judecat, motiv de ordine publică ce are ca efect nulitatea hotărârii atacate. De asemenea, arată că a indicat în calea de atac suficiente norme de

drept material care pot fi încadrate în dispozițiile legale mai susmenționate. În ce privește excepția inadmisibilității recursului, solicită respingerea acesteia.

Instanța, cu privire la excepția tardivității recursului, urmează să o respingă având în vedere că sentința recurată a fost comunicată la data de 16.03.2022, iar calea de atac a fost exercitată la data de 30.03.2022, deci înlăuntrul termenului prevăzut de lege.

În ce privește excepția nulității recursului, instanța urmează, de asemenea, să o respingă având în vedere că, criticile formulate prin cererea de recurs se subsumează cel puțin unui motiv dintre cele prevăzute de art.488 pct.6 și 8 Cod procedură civilă.

Referitor la excepția inadmisibilității, având în vedere că motivele care susțin această excepție apar ca fiind motive de recurs, instanța urmează să se pronunțe o dată cu soluționarea pe fond a cauzei.

Instanța mai constată că prin aceeași cerere de recurs s-a formulat o cerere de suspendare a judecării cauzei până la soluționarea dosarului nr.227/96/2020* aflat pe rolul Tribunalului Harghita, cerere asupra căreia s-au formulat concluzii scrise de către intimatele care au formulat întâmpinări la dosarul cauzei.

Reprezentantul recurentei-pârâte susține în continuare această cerere de suspendare a judecării cauzei întrucât aceasta vizează drepturi de proprietate ale unității administrativ teritoriale Dărmănești pe care le-a invocat și în cererea de recurs. Astfel, în discuție sunt hotărârile consiliului local de inventariere a terenurilor, pentru care s-a stabilit că acestea nu produc efecte, aspect cu privire la care a dispus și Curtea de Apel București până la soluționarea definitivă a acțiunii de delimitare a administrării celor două județe Bacău și Harghita.

Reprezentanta intimatei-reclamante comuna Sânmartin având cuvântul cu privire la cererea de suspendare a judecării cauzei, solicită respingerea ei, având în vedere că prezenta cauză nu are ca obiect constituirea sau stabilirea drepturilor administrative ale celor două unități teritoriale, ci vizează doar anularea unui act administrativ. Consideră că, și în situația constatării inexistenței cimitirului Eroilor pe teritoriul județului Harghita, dreptul de proprietate nu poate fi constatat retroactiv, iar cu privire la H.C.L. - urile invocate în cauză acestea au fost analizate de către instanță care s-a pronunțat cu privire la efectele juridice ale acestora. În consecință, în prezenta cauză fiind vorba de un act administrativ care vizează doar un drept de proprietate, apreciază că nu se impune suspendarea judecării.

Reprezentantul intimatei-interveniente Unitatea Administrativ Teritorială Harghita având cuvântul cu privire la cererea de suspendare a judecării cauzei, solicită respingerea acesteia considerând că soluția ce se va pronunța în dosarul invocat de către recurentă nu prezintă relevanță în soluționarea acestui recurs.

În replică, reprezentantul recurentei-pârâte arată că singurul argument reținut de prima instanță în luarea hotărârii recurate îl reprezintă inexistența unui drept real pentru emiterea autorizației de construire, situație reținută atât de Curtea de Apel București, cât și de Curtea de Apel Mureș.

Instanța, în ce privește cererea recurentei-pârâte U.A.T. Dărmănești de suspendare a judecării cauzei, văzând motivele în fapt și drept invocate în susținerea acestei cereri, raportat la motivarea instanței de fond și limitele cu care a fost investită în prezenta cauză instanța de control judiciar, respinge cererea.

Reprezentanții părților prezenți la termenul de astăzi arată că alte cereri nu mai au de formulat și nici excepții de invocat.

Având în vedere că nu mai sunt de formulat, excepții de invocat sau alte chestiuni prealabile, instanța constată cercetarea judecătorească terminată și declară dezbaterea deschisă. Totodată pune în vedere reprezentanților părților că le va limita concluziile orale la 10 minute pentru fiecare parte.

Avocat Adrian Bălănuță, având cuvântul pentru recurenta-pârâtă Unitatea Administrativ Teritorială Dărmănești, solicită anterior expunerii concluziilor orale, a se dispune amânarea pronunțării în cauză pentru a depune note scrise în dezvoltarea concluziilor orale.

Instanța urmează a aprecia cu privire la amânarea pronunțării în cauză, în deliberare.

În ce privește recursul pe care l-a formulat în cauză, reprezentantul recurentei-pârâte solicită admiterea acestuia, apreciind că prima instanță nu a dat o corectă interpretare prevederilor Legii nr.7/1996, indicând în motivarea sa dispozițiile încălcate de părțile adverse. Mai arată că s-a invocat de către prima instanță faptul că recurenta-pârâtă nu ar deține niciun act de dobândire a dreptului de proprietate pentru obiectivul în discuție, însă, din înscrisurile și probele administrate la dosarul cauzei, rezultă că nici U.A.T. Comuna Sânmartin nu deține un astfel de act.

De asemenea, solicită a se reține că prima instanță a ignorat dovezile potrivit cărora recurenta-pârâtă a respectat dispozițiile Legii nr.50/1991 în ce privește cererea de desființare a construcțiilor. În concluzie, solicită admiterea recursului astfel cum a fost formulat pentru motivele detaliate prin cererea de recurs și a se amâna pronunțarea în cauză pentru a depune note de concluzii scrise. În ce privește cheltuielile de judecată efectuate în cauză, arată că le va solicita pe cale separată.

Avocat Anja Mărginean-Cosma, având cuvântul pentru intimata-reclamantă Comuna Sânmartin, solicită respingerea recursului întrucât cadrul procesual al căii de atac declarate în cauză limitează instanța de control judiciar în analizarea aspectelor invocate de recurent prin cererea sa de recurs, în condițiile în care în cauză nu este vorba despre un drept de proprietate și nici de modul de dobândire al imobilului în discuție. În esență, în cauză se face vorbire despre faptul că la data emiterii autorizației de construire pentru acest imobil nu exista un drept real de proprietate al autorității administrativ teritoriale emitente.

Referitor la celelalte solicitări noi ale recurentei-pârâte indicate în cererea de recurs, respectiv cererea de desființare construcții, lipsa de interes a reclamantei și inexistența unei obligații de emiterie a autorizației de construire, aceste solicitări au fost invocate pentru prima dată în prezenta cale de atac, situația în care nu au putut fi analizate de către instanța de fond, iar celelalte părți din cauză nu și-au putut face apărările. În aceste condiții, consideră că, în mod corect, prima instanță a reținut că pârâta U.A.T. Dărmănești nu a fost în măsură să facă dovada proprietății pentru imobilul în discuție.

În ce privește interesul comunei Sânmartin în anularea actului administrativ ce face obiectul acestei cauze, acesta este dovedit prin Hotărârea Consiliului local Sânmartin de integrare a cimitirului ce face obiectul prezentului litigiu, în domeniul public al comunei Sânmartin.

Raportat la toate motivele anterior menționate, solicită respingerea recursului ca nefondat și neîntemeiat.

Consilier juridic Kovacs Zsolt Peter având cuvântul pentru intimata-intervenientă Unitatea Administrativ Teritorială Harghita, solicită respingerea recursului pentru faptul că dispozițiile invocate de recurenta-pârâtă în această cale de atac, respectiv cele ale Legii nr.7/1996, ale Legii nr.213/1998 și dispozițiile Codului de procedură civilă, nu au tangență cu situația analizată în prezenta cauză. Astfel arată că H.C.L. nr.29/2019 emisă de Consiliul local Dărmănești, pe care s-a bazat recurenta-pârâtă în emiteria autorizației de construire a fost anulată prin hotărârea pronunțată în dosarul nr.1553/110/2019, la data emiterii acestei hotărâri neexistând un extras de carte funciară valabil astfel cum prevăd dispozițiile art.7 alin.1 din Legea nr.50/1991. În cauză fiind vorba despre un cimitir, se impunea emiteria unor avize suplimentare prevăzute de lege la emiteria autorizației, avize ce nu există. În acest sens, un aspect important de menționat este că cimitirul în discuție se află într-o zonă de protecție care necesita emiteria unui aviz din partea Județului Harghita. De asemenea, mai solicită a se reține, în raport de înscrisurile aflate la dosarul cauzei, că autorizația de construire a fost emisă pentru un imobil aflat la o altă adresă decât cea din teren. În concluzie, solicită respingerea recursului și menținerea sentinței recurate ca fiind legală și temeinică.

Constatând dezbaterile închise, instanța reține cauza spre pronunțare.

C U R T E A

Asupra recursului de față reține următoarele:

Prin sentința civilă nr. 89 din 10.02.2022 pronunțată de Tribunalul Bacău în dosarul nr. 1631/110/2019 a fost admisă excepția lipsei de interes a acțiunii formulate de reclamanta Asociația Pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre și, pe cale de consecință, respinsă acțiunea principală formulată de această reclamantă în contradictoriu cu pârâții Primarul Orașului Dărmănești și UAT Dărmănești, ca fiind lipsită de interes.

A fost respinsă excepția lipsei de interes și excepția lipsei calității procesual active, privind reclamanta Comuna Sânmartin.

Tribunalul a admis în parte cererea principală formulată de reclamanta Comuna Sânmartin în contradictoriu cu pârâții Primarul Orașului Dărmănești și UAT Dărmănești.

A fost admisă acțiunea conexă formulată de Instituția Prefectului - Județul Bacău și Prefectul Județului Bacău în contradictoriu cu pârâțul Primarul Orașului Dărmănești.

A fost anulată autorizația de construire nr 69/17.12.2018 pentru lucrări de construire monument cimitir internațional și 50 de cruci pentru eroii români emisă de Primarul Comunei Dărmănești și s-a dispus desființarea lucrărilor executate în baza acestei autorizații de construire.

A fost admisă cererea de intervenție accesorie formulată de intervenienta UAT Județul Harghita.

Tribunalul a respins ca inadmisibilă cererea de intervenție principală formulată de intervenienta UAT Județul Harghita pentru lipsa procedurii prealabile.

Au fost obligați pârâții la plata către reclamanta Comuna Sânmartin a sumei de 350 lei reprezentând cheltuieli de judecată constând în taxă de timbru.

Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a reținut următoarele:

” Prin autorizația de construire nr 69/17.12.2018, la cererea Orașului Dărmănești, Primarul orașului Dărmănești a autorizat executarea lucrărilor de construire monument cimitir internațional și 50 de cruci pentru eroii români.

Cu privire la excepția lipsei de interes a acțiunii formulate de reclamanta Asociația Pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre, instanța reține că interesul constituie o condiție obligatorie ce trebuie îndeplinită de oricare cerere adresată instanței. Pentru exercițiul unei acțiuni nu este suficient să afirmi existența unui drept actual, ci este nevoie să justifice și interesul, adică folosul practic pe care o parte îl urmărește prin punerea în mișcare a procedurii judiciare. Acest interes trebuie să fie legitim, personal, născut și actual.

Definiția persoanei vătămate se regăsește în art. 2 alin 1 lit. a) din Legea 554/2004, text potrivit căruia are această calitate orice persoană titulară a unui drept ori a unui interes legitim, vătămată de o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri; în sensul prezentei legi, sunt asimilate persoanei vătămate și grupul de persoane fizice, fără personalitate juridică, titular al unor drepturi subiective sau interese legitime private, precum și organismele sociale care invocă vătămarea prin actul administrativ atacat fie a unui interes legitim public, fie a drepturilor și intereselor legitime ale unor persoane fizice determinate.

Prevederile art 1 alin 1 și 2 din Legea 554/2004 consacră o categorie a contenciosului subiectiv, în sensul că un act administrativ poate fi anulat numai dacă a produs reclamantului o vătămare într-un drept sau interes legitim privat, definit de art 2 alin 1 lit p) ca fiind posibilitatea de a pretinde o anumită conduită, în considerarea realizării unui drept subiectiv viitor și previzibil, prefigurate.

Contenciosul subiectiv presupune vătămarea unui drept subiectiv sau a unui interes legitim privat, astfel că instanța de contencios administrativ trebuie să verifice dacă prin actul administrativ, tipic sau asimilat, care face obiectul acțiunii s-a adus atingere unei situații juridice subiective. Instanța de contencios administrativ poate să anuleze, în tot sau în parte, actul administrativ nelegal, să oblige autoritatea publică să emită un act administrativ, să elibereze un alt înscris ori să efectueze o anumită operațiune administrativă. Totodată, în cazul în care reclamantul a solicitat acest lucru, instanța de contencios administrativ va hotărî și asupra despăgubirilor pentru daunele materiale și morale cauzate.

Contenciosul obiectiv are ca principal scop asigurarea legalității și promovarea intereselor generale, astfel că, prin acțiunea formulată, reclamantul urmărește să apere un interes legitim public. Obiectul acțiunii poate consta în anularea actului administrativ nelegal, obligarea autorității publice să emită un act sau un alt înscris ori să efectueze o anumită operațiune, fără însă a exista posibilitatea solicitării de despăgubiri pentru daunele materiale și morale cauzate.

Controlul de tutelă administrativă este un control special exercitat de autoritățile centrale sau de reprezentanții acestora asupra organelor administrației publice descentralizate, deconcentrate și autonome, în literatura de specialitate fiind considerat un element specific contenciosului obiectiv de anulare, și nu contenciosului subiectiv de drepturi.

Potrivit art. 8 alin 1 indice 1 din Legea 554/2004, persoanele fizice și persoanele juridice de drept privat pot formula cerere prin care invocă apărarea unui interes legitim public numai în subsidiar, în măsura în care vătămarea interesului legitim public decurge logic din încălcarea dreptului subiectiv sau a interesului legitim privat.

Prin interes legitim public se înțelege potrivit art 2 alin 1 lit r) interesul care vizează ordinea de drept și democrația constituțională, garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, satisfacerea nevoilor comunitare, realizarea competenței autorităților publice;

Instanța constată că obiectul prezentei cauze este reprezentat de anularea autorizației de construire nr 69/17.12.2018 pentru lucrări de construire monument cimitir internațional și 50 de cruci pentru eroii români emisă de Primarul Comunei Dărmănești și desființarea lucrărilor executate în baza acestei autorizații de construire .

Instanța constată că reclamanta Asociația Pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre își justifică interesul în formularea prezentei acțiuni prin faptul că printre scopurile Asociației se află și protecția drepturilor minorităților etnice maghiare, respectiv asigurarea respectării drepturilor tuturor persoanelor, inclusiv a celor care aparțin minorității etnice, fără să invoce și alte aspecte în susținerea interesului său.

Așadar problema care se pune în prezenta speță este dacă simpla calitate de organism social interesat - asociație este suficientă pentru dovedirea interesului legitim privat, în susținerea acțiunii în contencios administrativ, sau acest interes trebuie să rezulte din elemente ale raportului juridic dedus judecății, respectiv din realizarea interesului concret al aceluia organism social.

Noțiunea de organism social interesat este definită în art. 2 alin. (1) lit. s) din Legea nr. 554/2004, ca "structuri neguvernamentale, syndicate, asociații, fundații și altele asemenea, care au ca obiect de activitate protecția drepturilor diferitelor categorii de cetățeni sau, după caz, buna funcționare a serviciilor publice administrative". După cum se observă, legiuitorul asimilează aceste entități persoanei vătămăte, însă prevede explicit caracterul de organism social interesat.

Prin urmare, concluzia care se desprinde din interpretarea gramaticală a definiției este aceea că nu este suficientă simpla înființare legală a unui asemenea organism social, asociație, ci aceasta trebuie să invoce un interes, fie legitim public, fie drepturi și interese legitime ale unor persoane fizice determinate, care să fi fost vătămăte prin actul administrativ ce face obiectul controlului de legalitate, în condițiile în care legiuitorul asimilează aceste organisme, la art. 2 alin. (1) lit. a) teza finală din Legea nr. 554/2004, cu persoanele vătămăte. Așadar, această a doua ipoteză conține două subteze distincte, întrucât organismul respectiv poate acționa, pe de o parte, în legătură cu un interes legitim public, iar, pe de altă parte, în legătură cu un drept sau interes legitim privat al unei persoane fizice private.

Este recunoscută admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ, exercitată de un organism social de natura celui menționat de dispozițiile art. 2 alin. (1) lit. s) din Legea nr. 554/2004, dacă și în măsura în care poate fi stabilită o minimă legătură între obiectul de activitate al respectivului organism și drepturile celor în interesul cărora organismul acționează .

Potrivit Deciziei nr. 8/2020 pronunțată de ICCJ pentru soluționarea recursului în interesul legii, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 1 alin. (1), art. 2 alin. (1) lit. a), r) și s) și art. 8 alin. (1¹) și (1²) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, stabilește că: În vederea exercitării controlului de legalitate asupra actelor administrative la cererea asociațiilor, în calitate de organisme sociale interesate, invocarea interesului legitim public trebuie să fie subsidiară invocării unui interes legitim privat, acesta din urmă decurgând din legătura directă dintre actul administrativ supus controlului de legalitate și scopul direct și obiectivele asociației, potrivit statutului.

Scopul și misiunea reclamantei Asociația Pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre declarat în cadrul statutului Asociației pentru protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre (filele 145-149 vol I) este apărarea și promovarea valorilor universale ale drepturilor omului, ale drepturilor minorităților, ale drepturilor cetățenești și a dreptului la identitate. Instanța constată că acest obiectiv este mult prea general, neputându-se angaja o relație firească și rezonabilă cu drepturile celor în interesul cărora organismul a acționat, câtă vreme niciunul din actele dosarului nu relevă cum sunt afectate drepturile minorităților prin ridicarea unui monument în cimitirul internațional și a celor 50 de cruci pentru eroii români.

Instanța observă că anterior declanșării prezentului litigiu o altă asociație, Asociația Erdelyi Kutatocsoport Egyesület (persoană terță de prezenta cauză), a fost cea care a solicitat și a obținut autorizația de construire nr 6/01.08.2014 privind reabilitarea împrejurii Eroilor din Valea Uzului (fila 155 din vol I). Așadar, reclamanta Asociația Pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre nu a precizat care este aspectul lezată prin emiterea actului administrativ atacat, care vizează realizarea interesului concret al aceluși organism social.

Constatând că reclamanta Asociația Pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre nu a formulat niciun demers care să privească Cimitirul Eroilor din Valea Uzului, anterior declanșării prezentei cauze, că organismul nu justifică un interes legitim în a acționa, nefiind permis ca o acțiune promovată de un organism social interesat să mascheze o acțiune populară sau o acțiune în contenciosul administrativ obiectiv, considerând că doar interesul public nu este suficient pentru justificarea formulării acțiunii, în lipsă justificării interesului privat al reclamantei Asociația Pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre va admite excepția lipsei de interes în privința acestei reclamante și va respinge acțiunea formulată de această reclamantă ca fiind lipsită de interes.

Cum excepția lipsei de interes în privința reclamantei Asociația Pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre a fost admisă, instanța nu va mai analiza și excepția lipsei calității procesual active pentru această reclamantă.

Cu privire la excepția lipsei de interes privind reclamanta Comuna Sânmartin, instanța reține că potrivit HCL nr 20/2007 (fila 23-24 vol I) s-a aprobat inventarul bunurilor imobile care aparțin domeniului public al Comunei Sânmartin, fiind trecut în anexa 1 la poziția 37 cimitirul Eroilor de 5000 mp sub nr de inventar 8003. De asemenea în MO Partea I nr 282 bis/29.IV.2010 s-a publicat anexele 1-22 la HG nr 299/2010 pentru modificarea și completarea unor anexe la HG nr 1351/2001 privind atestarea domeniului public al Jud Harghita, precum și al municipiilor, orașelor și comunelor din jud Harghita unde la poziția 28 din anexa nr. 15 se menționează că Cimitirul Eroilor Valea Uzului face parte din domeniul Public al Comunei Sânmartin.

Cum unul din motivele de nelegalitate ale autorizației de construire nr 69/17.12.2018 vizează tocmai necompetența Primarul Orasului Dărmănești de a emite actul contestat întrucât Cimitirul Eroilor Valea Uzului face parte din domeniul Public al Comunei Sânmartin, apreciind că folosul practic pe care reclamanta Comuna Sânmartin îl urmărește prin punerea în mișcare a procedurii judiciare vizează protejarea domeniului public al Comunei Sânmartin, apreciind că interesul acestei reclamante este legitim, personal, născut și actual, urmează a respinge excepția lipsei de interes privind reclamanta Comuna Sânmartin.

Cu privire la excepția lipsei calității procesual active a reclamantei Comuna Sânmartin, conform art. 32 alin. 1 lit. b) Cod procedură civilă, orice cerere poate fi formulată și susținută numai dacă autorul acesteia are calitate procesuală. Potrivit art. 36, calitatea

procesuală rezultă din identitatea dintre părți și subiectele raportului juridic litigios, astfel cum acesta este dedus judecării.

Constatând că prin sentința civilă nr 385/26.03.2020 pronunțată de Tribunalul Harghita în dosarul 972/96/2019 s-a respins ca nefondată acțiunea având ca obiect anularea HCL Sânmartin nr 20/2007, sentință rămasă definitivă prin respingerea recursului prin decizia nr 567/06.10.2020. În considerentele acesteia s-a reținut cu putere de lucru judecat că Cimitirul Internațional al Eroilor Valea Uzului face parte din domeniul public al Com Sânmartin, iar HG nr 299 din 31 martie 2010 care consacră apartenența bunurilor litigioase la domeniul public al pârâtei își produce efectele până la abrogarea, ca act normativ sau până la anularea de către instanța de judecată.

Interesul reclamantei Comuna Sânmartin a se clarifica apartenența bunului Cimitirul Internațional din Valea Uzului, precum și dacă pârâatul Primarul Orașului Dărmănești are competența de a elibera autorizație de construcție în privința acestui imobil este în mod evident legitim.

Apreciind că reclamanta Comuna Sânmartin a justificat existența dreptului de proprietate publică în patrimoniul ei asupra Cimitirul Internațional al Eroilor Valea Uzului, corelativ unei obligații care să îi permite să formuleze o cerere de chemare în judecată în condițiile în care pârâta a emis autorizația de construire nr 69/17.12.2018 pentru lucrări de construire monument cimitir internațional și 50 de cruci pentru eroii români, urmează a respinge excepția lipsei calității procesual active a reclamantei Comuna Sânmartin.

Analizând fondul cauzei, din perspectiva necompetenței Primarului Orașului Dărmănești privind emiterea autorizației de construire nr 69/17.12.2018, precum și a lipsei dreptului pârâtei Orașului Dărmănești de a solicita eliberarea autorizației de construire, instanța reține că sunt întemeiate criticile de nelegalitate pentru următoarele considerente:

ART. 1 din LEGE Nr. 50/1991 din 29 iulie 1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții prevede că executarea lucrărilor de construcții este permisă numai pe baza unei autorizații de construire sau de desființare, emisă în condițiile prezentei legi, la solicitarea titularului unui drept real asupra unui imobil - teren și/sau construcții - identificat prin număr cadastral, în cazul în care legea nu dispune altfel.

ART. 4 din LEGE Nr. 50/1991 prevede că

(1) Autorizațiile de construire se emit de președinții consiliilor județene, de primarul general al municipiului București, de primarii municipiilor, sectoarelor municipiului București, ai orașelor și comunelor pentru executarea lucrărilor definite la art. 3, după cum urmează:

a) de președinții consiliilor județene, cu avizul primarilor, pentru lucrările care se execută:

1. pe terenuri care depășesc limita unei unități administrativ-teritoriale;
2. în intravilanul și extravilanul unităților administrativ-teritoriale ale căror primării nu au niciun angajat - funcționar public cu atribuții în domeniul urbanismului, amenajării teritoriului și autorizării executării lucrărilor de construcții, în structurile de specialitate organizate conform legii;

a¹) de președinții consiliilor județene, cu avizul prealabil al secretarului unității administrativ-teritoriale sau al persoanei numite de către prefect în condițiile art. 55 alin. (8¹) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001**), republicată, cu modificările și completările ulterioare, în situațiile excepționale în care lucrările se execută la imobile situate pe raza unităților administrativ-teritoriale unde consiliul local este dizolvat și primarul nu își poate exercita atribuțiile:

1. ca urmare a încetării sau suspendării mandatului în condițiile legii;
2. în situația în care față de primar au fost dispuse potrivit legii penale măsuri preventive, altele decât cele care determină suspendarea mandatului și care fac imposibilă exercitarea de către acesta a atribuțiilor prevăzute de lege;

b) de primarii municipiilor, pentru lucrările care se execută în teritoriul administrativ al acestora, cu excepția celor prevăzute la lit. a) pct. 1.

Potrivit dispozițiilor legale enunțate, subiectul îndreptățit să solicite emiterea unei autorizații de construire este titularul unui drept real asupra unui imobil. Punctul 10 din anexa nr 2 din Legea nr 50/1991 propune o detaliere a drepturilor reale principale ca fiind "de proprietate, de administrare, drept de concesiune având ca obiect terenuri aflate în domeniul public sau privat al statului sau unităților administrativ-teritoriale, uz, uzufruct, suprafață, servitute."

În speța de față, cel care a solicitat emiterea autorizației de construire nr 69/17.12.2018 este pârâtul Orașul Dărmănești care pretinde că este titularul dreptului de proprietate publică asupra Cimitirul Internațional al Eroilor Valea Uzului, justificându-și dreptul de proprietate prin HCL nr 29/29.03.2019 (emisă ulterior eliberării autorizației de construcție). Instanța apreciază că cel care formulează cererea pentru eliberarea autorizației de construire trebuie să prezinte dovada dreptului său de proprietate împreună cu cererea, și nu ulterior cum s-a întâmplat în cazul de față.

Prin HCL nr 29/29.03.2019 fila 31 dosar conexat (așa cum a fost îndreptată eroarea materială prin HCL nr 48/25.06.2019 - fila 131 dosar conexat) se aprobă completarea inventarea domeniului public al Orașului Dărmănești prin introducerea imobilului Cimitirul Internațional al Eroilor Valea Uzului în suprafață de 7979 mp în domeniul public al orașului Dărmănești.

Prin sentința nr 414/26.05.2021 pronunțată de Tribunalul Bacău în dosarul 1553/110/2019, sentință menținută prin decizia 720/2021, s-a admis acțiunea și s-a anulat Hotărârea Consiliului local Dărmănești nr. 29/29.03.2019 și anexele acesteia privind introducerea imobilului - Cimitirul Eroilor din Valea Uzului în suprafața de 7979 m.p. în inventarul bunurilor ce alcătuiesc domeniul public al orașului Dărmănești și HCL Dărmănești nr. 48/25.06.2019 privind îndreptarea erorii materiale din titlul HCL 29/29.03.2019 privind introducerea imobilului-Cimitirul Eroilor din Valea Uzului în suprafața de 7979 m.p. în inventarul bunurilor ce alcătuiesc domeniul public al orașului Dărmănești.

În considerentele acestei sentințe s-a reținut cu putere de lucru judecat că planurile, registrele cadastrale nu justifică apartenența administrativă a localității Valea Uzului la UAT oraș Dărmănești. Concluzionând, prin adoptarea Hotărârii nr. 29/29.03.2019 privind introducerea imobilului Cimitirul Eroilor din Valea Uzului în suprafața de 7979 m.p. din domeniul privat în inventarul bunurilor ce alcătuiesc domeniul public al orașului Dărmănești, respectiv adoptarea HCL nr. 48/2019, Consiliul local Dărmănești a încălcat Legea 2/1968, HG 1351/2001 și HG 299/2010, impunându-se astfel anularea acestora.

Așadar prin anularea HCL nr 29/29.03.2019 emisă de Consiliul local Dărmănești, pârâta Orașul Dărmănești nu mai justifică în nici într-un fel că ar fi titularul dreptului de proprietate asupra Cimitirul Eroilor din Valea Uzului pentru a se încadra în noțiunea de subiect îndreptățit să solicite emiterea unei autorizații de construire.

Mai mult așa cum s-a arătat cu prilejul analizei excepției lipsei de interes a reclamantei Comuna Sânmartin, pârâtul Primarul Orașului Dărmănești nu avea competența de elibera autorizație de construcție pentru un imobil care aparține unei alte unități administrativ teritoriale întrucât în anexele 1-22 la HG nr 299/2010 pentru modificarea și completarea unor anexe la HG nr 1351/2001 privind atestarea domeniului public al Jud Harghita, precum și al municipiilor, orașelor și comunelor din jud Harghita unde la poziția 28 din anexa nr 15 se menționează că Cimitirul Eroilor Valea Uzului face parte din domeniul Public al Comunei Sânmartin. Deci competent pentru eliberarea autorizației de construire ar fi fost Primarul Comunei Sânmartin.

Instanța apreciază faptul că actul administrativ contestat a fost emis cu încălcarea dispozițiilor legale prevăzute de art 1 alin 1, art 4 alin 1 lit c) din Legea 50/1991, neexistând nici un element probatoriu care să susțină apărările pârâților cu privire la apartenența Cimitirul Eroilor din Valea Uzului la domeniul public al UAT Dărmănești.

Cu privire la extrasul de carte funciară de informare actualizat, potrivit art 7 alin 1 din Legea 50/1991

(1) Autorizația de construire se emite pentru executarea lucrărilor de bază și a celor aferente organizării executării lucrărilor, în cel mult 30 de zile de la data depunerii documentației pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții, care cuprinde, în copie, următoarele documente:

a) certificatul de urbanism;

b) dovada, în copie conformă cu originalul, a titlului asupra imobilului, teren și/sau construcții și, după caz, extrasul de plan cadastral actualizat la zi și extrasul de carte funciară de informare actualizat la zi, în cazul în care legea nu dispune altfel.

c) documentația tehnică - D.T.;

c¹) documentația tehnică - D.T. și pentru acordul/autorizația administratorului drumului executat pe domeniul public la infrastructura tehnico-edilitară existentă în zonă;

d) avizele și acordurile stabilite prin certificatul de urbanism, punctul de vedere al autorității competente pentru protecția mediului și, după caz, actul administrativ al acesteia

În speța de față, extrasul de carte funciară pentru informare nr 65679 a fost emis de BPI Moinești (filele 72-80 vol I) ca urmare a cererii nr 7251 din 17.04.2019 și s-a dispus întabularea dreptului de proprietate în baza HCL nr 29/29.03.2019 este emis ulterior emiterii autorizației de construire nr 69/17.12.2018, deci documentația pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții nu a cuprins extrasul de carte funciară de informare actualizat la zi, cum rezultă de fapt și din analiza documentației înainte de autoritatea publică pârâtă ca stand la baza eliberării autorizației contestate, aflată la filele 125 -178 vol II .

Cu privire la avizul pentru concepția artistică a monumentului de for public, potrivit art 2 din Legea 120/2006, în sensul prezentei legi, monumentele de for public sunt bunuri imobile, lucrări de artă plastică, artă monumentală, construcții sau amenajări neutilitare, având caracter decorativ, comemorativ și de semnal, amplasate în spații publice, într-o zonă de protecție, pe terenuri aflate în domeniul public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale.

Potrivit art. 5 din Legea 120/2006, amplasarea monumentelor de for public se va realiza cu respectarea tuturor prevederilor legale în vigoare privind urbanismul și autorizarea executării lucrărilor de construcții, precum și cu avizul privind concepția artistică a monumentului de for public, emis de Ministerul Culturii și Cultelor sau, după caz, de serviciile deconcentrate ale acestuia, în baza analizei realizate de Comisia Națională pentru Monumentele de For Public, respectiv de comisiile zonale pentru monumentele de for public.

La fel ca în cazul Extrasului de carte funciară, avizul nr 25 /MFP/24.06.2019 (fila 87 vol I) este emis ulterior emiterii autorizației de construire nr 69/17.12.2018, deci documentația pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții nu a cuprins avizul privind concepția artistică a monumentului de for public, fiind obligatoriu ca acest aviz să fie solicitat în mod prealabil prin certificatul de urbanism nr 136/13.11.2018.

De asemenea, potrivit art 14 din Legea nr. 379 din 30 septembrie 2003 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război

(1) Operele comemorative de război se realizează cu respectarea legislației în domeniul autorizării construcțiilor și cu avizul Oficiului Național pentru Cultul Eroilor.

(2) Construcția operelor comemorative de război străine pe teritoriul României se face cu aprobarea Guvernului.

(3) Înființarea și protejarea mormintelor și a operelor comemorative de război românești de către Oficiul Național pentru Cultul Eroilor pe teritoriul altor state se fac în conformitate cu prevederile acordurilor internaționale bilaterale în domeniul comemorativ, precum și ale protocoalelor încheiate în baza acestor acorduri.

Potrivit ART. 16 din Legea nr. 379 din 30 septembrie 2003

Modificarea suprafețelor pe care sunt amplasate, strămutarea sau reamenajarea mormintelor de război străine, precum și orice intervenție asupra operelor comemorative de război străine aflate pe teritoriul României se fac numai cu aprobarea Guvernului și sub supravegherea Oficiului Național pentru Cultul Eroilor, în conformitate cu tratatele

internaționale, iar în lipsa acestora, prin hotărâre a Guvernului, după ce a fost înștiințat statul interesat și s-au stabilit pe cale diplomatică detaliile unor asemenea intervenții.

Instanța constată că documentația pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții nu a cuprins avizul emis de Oficiul Național pentru Cultul Eroilor pentru obiectul monument cimitir internațional și 50 de cruci pentru eroii români.

Apreciind că emiterea autorizației de construire nr 69/17.12.2018 s-a realizat cu depășirea limitele dreptului de apreciere din partea autorităților pârâte întrucât autoritatea publică emitentă a nesocotit în mod vădit dispozițiile art 1 alin 1, art 4 alin 1 lit c, art 7 din Legea 50/1991, art. 5 din Legea 120/2006, art 16 din Legea nr. 379 din 30 septembrie 2003, față de toate aspectele arătate, instanța urmează a admite acțiunea în parte cererea principală formulată de reclamanta Comuna Sânmartin, precum și acțiunea conexă formulată de Instituția Prefectului - Județul Bacău și Prefectul Județului Bacău și va anula autorizația de construire nr 69/17.12.2018 pentru lucrări de construire monument cimitir internațional și 50 de cruci pentru eroii români emisă de Primarul Comunei Dărmănești și va dispune desființarea lucrărilor executate în baza acestei autorizații de construire.

Față de soluția dată pe acțiunea principală, ținând cont că cererea de intervenție accesorie formulată de intervenienta UAT Județul Harghita este în favoarea reclamantei Comuna Sânmartin, o va admite.

De asemenea, pe capătul de cerere accesorie privind cheltuielile de judecată, față de soluția dată pe acțiunea principală, văzând dispozițiile art 453 c pr civ, va obliga pârâții la plata către reclamanta Comuna Sânmartin a sumei de 350 lei reprezentând cheltuieli de judecată constând în taxa de timbru.”

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs pârâta Unitatea Administrativ Teritorială Dărmănești.

În motivare a susținut că instanța de fond nu a înlăturat motivat argumentele sale și a reținut doar apărările intimitei-reclamante, cu luarea în considerare a unor acte normative inferioare legii organice, emise de UAT Sânmartin sau Guvernul României, fiind reținută în mod greșit puterea de lucru judecat a sentinței civile nr. 414/26.05.2021 pronunțată de Tribunalul Bacău în dosarul nr. 1553/110/2019.

A criticat soluția instanței de fond sub aspectul faptului că în mod greșit s-a reținut că recurenta nu are un drept real asupra imobilului Cimitirul Internațional al Eroilor Valea Uzului pentru care s-a emis autorizația de construcție.

Din punctul de vedere al recurente, comuna Sânmartin nu deține un drept de proprietate publică asupra Cimitirului Internațional al Eroilor Valea Uzului, pentru următoarele motive: HCL nr. 20/2007 privind inventarul bunurilor din proprietatea publică a comunei Sânmartin nu reprezintă un titlu, neexistând un mod de dobândire a dreptului de proprietate publică dintre cele prevăzute de art. 7 din Legea nr. 213/1998 cu referire la art. 863 C. civ; prin anularea HCL nr. 29/2019 emisă de Consiliul Local Dărmănești, comuna Sânmartin nu dobândește acest drept de proprietate publică, anularea acestui HCL neavând efect constitutiv sau declarativ în favoarea intimitei; județul Harghita, ca unitate administrativ teritorială a fost înființată abia în anul 1968, prin reforma administrativ-teritorială a Legii 2/1968, astfel încât la nivelul anului 1872, cimitirul ori terenul pe care se afla nu putea fi în proprietatea publică a unei comune care nu exista, cu atât mai mult cu cât județul din care face parte nu exista; nici HCL 27/2000 emisă de C.L. Comuna Sânmartin și nici HCL 29/2019 emisă de C.L. Orașul Dărmănești nu sunt prin ele însele producătoare de efecte juridice în sensul stabilirii întinderii dreptului de proprietate al unităților administrativ-teritoriale; potrivit considerentelor deciziei civile nr. 567/R/2020 pronunțată de Curtea de Apel Târgu Mureș, ce a dobândit putere de lucru judecat, a fost respinsă cererea în anularea HCL nr. 27/2000 emisă de C.L. comuna Sânmartin față de neputința acestui act administrativ de a stabili întinderea dreptului de proprietate publică al U.A.T, nefiind prin el însuși producător de efecte juridice; chiar dacă a fost anulat HCL 29/2019, întinderea dreptului de proprietate, indiferent de titularul lui, nu poate fi modificată în niciun fel de acest act administrativ câtă vreme nu a fost urmat de o hotărâre de guvern care să ateste inventarul UAT.

Consideră că îndreptățirea orașului Dărmănești de a solicita autorizație de construire sub aspectul dreptului real nu decurge din hotărârea de consiliu local, ce nu reprezintă titlu, ci din delimitarea celor două unități administrativ teritoriale, respectiv din faptul că limita actuală dintre acestea confirmă că terenul pe care este situat cimitirul aparține județului Bacău și orașului Dărmănești, conform ANCP (portalul INSPIRE al României, hărțile și datele cadastrale).

A susținut că instanța de recurs trebuie să dezlege chestiunea referitoare la dreptul real asupra terenului, făcând abstracție de hotărârile de consiliu local ale UAT Sânmartin și UAT Dărmănești, care nu produc efecte constitutive sau declarative de drepturi.

Nicio unitatea administrativ teritorială nu poate invoca un titlu dintre cele menționate în Legea 213/1998 sau Cod civil

Cert este însă că din toate hărțile și datele oficiale ale României, terenul pe care este situat cimitirul este cuprins în interiorul limitelor teritoriale ale Orașului Dărmănești, așadar ale județului Bacău.

Apreciază că nu se impunea ca instanța de fond să clarifice dacă terenul este sau nu în proprietatea unui anumit titular de drept, fără a analiza hotărârile judecătorești pronunțate anterior și care au dezlegat chestiuni litigioase în mod definitiv, fără a observa că în mod formal, raportat la dispozițiile Legii 50/1991 nu există un titlu de proprietate în sensul cerut de C. civ. și Legea 213/1998.

A solicitat suspendarea judecării recursului până la soluționarea dosarului nr. 227/96/2020* al Tribunalului Harghita având ca obiect stabilirea hotarului dintre județele Harghita și Bacău, implicit dintre comuna Sânmartin și orașul Dărmănești.

A adăugat că nu există obligația emiterii autorizației de construcție, conform art. 11 alin (1) lit. s) din Legea 50/1991, astfel încât anularea autorizației nu poate atrage desființarea construcțiilor funerar.

A reiterat motivele pentru care se impunea admiterea excepției lipsei de interes în formularea cererii de anulare: Comuna Sânmartin deja a efectuat lucrări nelegale, iar comuna Dărmănești a obținut ulterior avizul Oficiului pentru Cultul Eroilor.

A indicat că acțiunea introductivă este inadmisibilă raportat la art. 28 alin (2), art. 32 alin (1) lit. a) și b) și alin (2) din Legea 51/1991, față de lipsa unui proces verbal de contravenție anterior sesizării instanței, nerespectarea unui termen de intrare în legalitate, lipsa unei decizii de desființare pe baza planurilor urbanistice și a regulamentelor aferente.

A reluat faptul că, în demersul emiterii autorizației de construire, este esențial aspectul limitei unității administrativ-teritoriale, astfel încât ea va fi emisă de primarul UAT pe limita căruia se află terenurile pe care urmează să se edifice construcția sau să se desființeze construcția, cu referire la art. 4 lit. a) pct. 1 și 2 și lit. e) pct. 1 și 2 din Legea 50/1991.

A adăugat că nici anularea vreunui HCL nici rămânerea în vigoare a vreunui HCL nu are însemnătate cu privire la existența PUG-ului Orașului Dărmănești care cuprinde și terenul pe care este situat cimitirul și care nu a fost desființat niciodată.

Nu s-au solicitat probe noi.

În drept a invocat motivele de casare prevăzute de art. 488 alin (1) pct. 6 și pct. 8 C. pr. civ.

Intimata-reclamantă Comuna Sânmartin a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea recursului ca nefondat.

A invocat excepția tardivității recursului pentru nerespectarea termenului de 15 zile pentru promovarea căii de atac potrivit art. 20 alin (1) din Legea nr. 554/2004. Sentința a fost comunicată în data de 16 martie 2022, iar recursul a fost introdus în 04 aprilie 2022.

A invocat excepția nulității recursului pentru nemotivare, nefiind indicate și dezvoltate niciuna din ipotezele prevăzute de art. 488 alin (1) pct. 6 C. pr. civ. și nici normele de drept material încălcate sau aplicate greșit conform art. 488 alin.(1) pct. 8 C. pr. civ.

A invocat inadmisibilitatea recursului, întrucât motivele invocate nu sunt critici de nelegalitate, ci de netemeinicie, vizând contestarea dreptului de proprietate al intimății asupra imobilului. De asemenea, au fost invocate de către recurentă aspecte noi direct în recurs.

A indicat că dovada dreptului de proprietate al intimatei asupra cimitirului rezultă din următoarele: Hotărârea nr. 20/2007 a Consiliului local Sânmartin, anexa nr. 1; potrivit prevederilor punctului 28 din Anexa nr. 15 la HG nr. 299/2010 pentru modificarea și completarea unor anexe la Hotărârea Guvernului nr. 1351/2001 privind atestarea documentului public al județului Harghita, precum și al municipiilor, orașelor și comunelor din Județul Harghita, Cimitirul Eroilor Valea Uzului este înscris în domeniul public al comunei Sânmartin, județul Harghita; din punct de vedere administrativ - teritorial localitatea Valea Uzului aparține Comunei Sânmartin, și nu Orașului Dărmănești, conform delimitării teritoriale consacrate prin Legea 2/1968 privind organizarea administrativă a teritoriului României, republicată, cu modificările și completările ulterioare; potrivit Legii 290/2018, în Anexă la Capitolul XXII la punctul 43 se evidențiază faptul că satele Valea Uzului, Ciucani și Sânmartin formează comuna Sânmartin, județul Harghita; cimitirul figurează și în evidența Oficiului Național pentru Cultul Eroilor pe lista mormintelor de război al județului Harghita la pct. 80; potrivit Legii nr. 185/2002 pentru înființarea comunei Cozmeni, județul Harghita, art. 2, Comuna Sânmartin, județul Harghita, are în componență satele Sânmartin, Ciucani și Valea Uzului; în prezent pentru imobilul în cauză există două cărți funciare deschise, acest imobil fiind deja înscris în CF nr. 3 Sânmartin, Partea II, nr. top. 33, 33a/1, 33a/2 etc.

Intimata a indicat că au existat și alte cerințe legale nerespectate la emiterea autorizației de construire nr. 69/17.12.2018 de către Primarul Orașului Dărmănești.

În acest sens intimata a învederat că: Inspectoratul Regional în Construcții Nord-Este a constatat că s-au încălcat prevederile art. 7 alin (1) lit. b) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construire, republicată, cu modificările și completările ulterioare, întrucât nu s-a depus extrasul de carte funciară de informare actualizat la zi; nu a fost solicitat prin certificatul de urbanism nr. 136/13.11.2018, care a stat la baza emiterii Autorizației de construire nr. 69/17.12.2018, avizul privind concepția artistică a monumentului de for public, Ministerul Culturii și Identității Naționale, încălcându-se prevederile art. 6 alin (1) lit. c) și art. 7 alin (1) lit. d) din Legea nr. 50/1991 coroborat cu prevederile art. 2 alin (1) și art. 5 din Legea monumentelor de for public nr. 120/2006; nu au fost respectate exigențele art. 14 alin (1) și a art. 16 din Legea nr. 379/2003 care prevăd necesitatea avizului conform eliberat de Oficiul Național pentru Cultul Eroilor; în documentația tehnică care a stat la baza emiterii actului de autoritate în discuție nu există anexat un plan de situație vizat de oficiul de cadastru și publicitate imobiliară teritorial; autorizația de construire încalcă și prevederile art. 130 ale Convenției de la Geneva din 12 august 1949, dar și ale Acordului din 06 martie 2008, încheiat între Guvernul României și Guvernul Republicii Ungare.

A făcut referire și la soluțiile definitive pronunțate în dosarele nr. 1553/110/2019, 972/2019 și nr. 4461/260/2021, potrivit cărora: a fost anulată HCL Dărmănești nr. 29/2019 și HCL 48/2019; a fost respinsă cererea privind anularea HCL Sânmartin nr. 20/2007; s-a dispus rectificarea Cărții funciare nr. 65679 a OCPI Bacău - BCP1 Moinești, în sensul radierii dreptului de proprietate al pârâtei unitatea administrativ teritorială Dărmănești asupra imobilului în suprafață de 7.979 mp., T79, P 2391 număr cadastral 65679.

A arătat că instanța de fond a respectat principiul puterii de lucru judecat al acestor hotărâri judecătorești.

Mențiunile din cartea funciară nu fac dovada dreptului de proprietate și înscrierea în cartea funciară nu este un izvor al dobândirii dreptului de proprietate asupra unui bun, făcând trimitere la soluția din dosarul nr. 4461/260/2021.

Referitor la cererea de suspendare a judecării prezentului recurs până la soluționarea cauzei nr. 227/96/2020*, a solicitat respingerea acesteia, întrucât soluția care se va pronunța în acel dosar nu va putea confirma legalitatea emiterii unei autorizații de construire emisă anterior și cu încălcarea mai multor prevederi legale, nu doar aspectul competenței teritoriale.

Referitor la inexistența obligației de a solicita autorizația de construire, intimata a indicat că acest aspect a fost invocat pentru prima dată în recurs. De asemenea, pe lângă condițiile impuse de Legea nr. 50/1991 trebuiau respectate și exigențele art. 14 alin (1) și a

art. 16 din Legea nr.379/2003, care prevăd necesitatea avizului conform eliberat de *Oficiul Național pentru Cultul Eroilor*. S-a arătat că nu se află în niciuna dintre situațiile de excepție invocate de către recurentă deoarece: lucrări executate au modificat aspectul arhitectural al construcțiilor care existau anterior - sunt lucrări noi care modifică substanțial cimitirul, fiind aduse schimbări majore; nu s-au realizat doar strict lucrări de construcții funerare supraterane ci, potrivit autorizației de construire, s-au construit și alee de acces, 8 catarge, monument comemorativ din marmură și 50 de cruci; nu există avizul administrației cimitirului, de altfel nici nu s-a solicitat acest aviz de la administrația cimitirului care este tot la Sânmartin.

Referitor la excepția lipsei de interes în formularea cererii în anulare, consideră că în mod corect instanța de fond a respins această excepție.

În ce privește inadmisibilitatea cererii de desființare a construcției, a arătat ca în calitate de emitent al autorizației de construire, primarul orașului Dărmănești nu va aplica UAT Dărmănești sancțiune contravențională și nici nu va solicita desființarea construcțiilor.

Nu s-au solicitat probe noi.

În drept a invocat art. 205 și urm. C. pr. civ.

Intimata-intervenientă Unitatea Administrativ Teritorială Harghita a formulat întâmpinare prin care a solicitat respingerea recursului ca nefondat.

A invocat excepția tardivității recursului pentru nerespectarea termenului de 15 zile pentru promovarea căii de atac potrivit art. 20 alin (1) din Legea nr. 554/2004. Sentința a fost comunicată anterior datei de 17 martie 2022, iar recursul a fost introdus în 04 aprilie 2022.

A invocat excepția nulității recursului pentru nemotivare, nefiind dezvoltate în concret motivele de casare încadrabile în art. 488 alin (1) pct. 6 C. pr. civ. și art. 488 alin (1) pct. 8 C. pr. civ.

A indicat că dispozițiile legale invocate de către recurentă vizând modurile de dobândire a dreptului de proprietate publică nu sunt incidente în cauză, întrucât obiectul prezentei cauze nu vizează modalitățile de dobândire a dreptului de proprietate publică, ci anularea unui act administrativ emis nelegal, respectiv desființarea lucrărilor executate în baza acestuia.

Emiterea Autorizației de Construire nr. 69/17.12.2018 s-a bazat pe HCL nr. 29/2019 anulat definitiv, în condițiile existenței HCL Sânmartin nr. 20/2007 privind aprobarea inventarului imobilelor care alcătuiesc domeniul public al comunei Sânmartin, act administrativ menținut definitiv în cadrul dosarului nr. 972/96/2019.

A adăugat că prin contestarea dreptului de proprietate al UAT Comuna Sânmartin asupra Cimitirului Eroilor din Valea Uzului nu este confirmată sub nici o formă existența dreptului de proprietate al UAT Orașul Dărmănești asupra aceluiași imobil.

Existența Cimitirului Eroilor din Valea Uzului în domeniul public al Comunei Sânmartin este atestată prin: HCL nr. 20/2007 al UAT Sânmartin; existența pct. 28 din Anexa nr. 15 al HG nr. 299/2010 pentru modificarea și completarea unor anexe la H.G. nr. 1351/2001 privind atestarea domeniului public al Județului Harghita; Legea nr. 2/1968 care situează localitatea Valea Uzului ca parte componentă a comunei Sânmartin din județul Harghita și pct. 43 al Cap XXII al Anexei Legii nr. 290/2018; evidența Oficiului Național pentru Cultul Eroilor, potrivit căreia Cimitirul Eroilor din Valea Uzului figurează pe lista mormintelor de război al județului Harghita la pct. 80.

Intimata a mai făcut referire și la celelalte nereguli ale autorizației de construcție, decurgând din lipsa extrasului de carte funciară de informare și a avizelor prealabile, respectiv: la momentul emiterii autorizației de construire nu exista un extras de carte funciară de informare, aceasta fiind emisă ulterior emiterii autorizației de construire nr. 69/17.12.2018: nesolicitarea în cadrul certificatului de urbanism nr. 136/13.11.2018 și neobținerea în prealabil a avizului pentru concepția artistică a monumentului de for public, emis de Ministerul Culturii și Cultelor sau după caz de serviciile deconcentrate ale acestuia, în baza analizei realizate de Comisia Națională pentru Monumentele de For Public; documentația pentru autorizarea executării lucrărilor de construcții nu a cuprins avizul Oficiului Național

pentru Cultul Eroilor pentru obiectul monument cimitir internațional și 50 de cruci pentru croii români.

Intimata a mai susținut și lipsa acordului prealabil și autorizația de amplasare și/sau de acces în zona drumului public, emise de către acesta în baza prevederilor art. 46 alin. (1) și alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul drumurilor, republicată, raportat la dispozițiile art. 2 alin. 2¹ lit. d) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, ale dispozițiilor art. 5 alin. (1) lit. d.) și alin. (3), ale art. 6, alin. (1) lit. c.) și ale art. 7 alin. (1) lit. d) din același act normativ. În acest sens a arătat că lucrările executate în baza autorizației de construire nr. 69/17.12.2019 s-au efectuat în zona drumului județean DJ 123 care este în proprietatea județului Harghita, aflat în domeniul public al acestuia, al cărei administrator de drept este Consiliul Județean Harghita.

A mai susținut că amplasamentul pentru care a fost emisă autorizația, respectiv str. Muncii nr. 16 din orașul Dărmănești, nu corespunde cu locul realizării lucrărilor, în localitatea Valea Uzului.

Referitor la cererea de suspendare a judecării prezentului recurs până la soluționarea cauzei nr. 227/96/2020*, a solicitat respingerea acesteia, întrucât soluția din acest dosar nu poate influența legalitatea Autorizației de construire nr. 69/17.12.2018, condițiile de legalitate trebuind a fi îndeplinite la momentul emiterii acesteia.

Referitor la excepția lipsei de interes în formularea cererii în anulare, consideră că se impune a fi respinsă deoarece cimitirul a fost administrat dintotdeauna de comuna Sânmartin, lucrările de îngrijire fiind executate prin grija acesteia, existând dreptul de proprietate asupra cimitirului în cauză, acțiunea tinzând la protejarea domeniului public.

Referitor la inexistența obligației de a solicita autorizația de construire, intimata a indicat că acest aspect a fost invocat pentru prima dată în recurs. De asemenea, pe lângă condițiile impuse de Legea nr. 50/1991 trebuiau respectate și exigențele art. 14 alin. (1) și a art. 16 din Legea nr. 379/2003, care prevăd necesitatea avizului conform eliberat de Oficiul Național pentru Cultul Eroilor. Lucrările executate au modificat aspectul arhitectural al construcțiilor care existau anterior, s-au construit și alee de acces, 8 catarge, monument comemorativ din marmură și 50 de cruci; nu există avizul administrației cimitirului, de altfel nici nu s-a solicitat acest aviz de la administrația cimitirului.

În ce privește inadmisibilitatea cererii de desființare a construcției, pentru inexistența unui proces verbal de sancționare, prin raportare la prevederile art. 28 alin. (2) și art. 32 din Legea nr. 50/1991, a indicat că această critică a fost invocată pentru prima dată în recurs, și primarul Orașului Dărmănești nu va încheia proces verbal de sancționare prin care se va sancționa pe sine.

Nu s-au solicitat probe noi.

În drept a invocat dispozițiile C. pr. civ, ale Legii nr. 554/2001, ale O.G. nr. 43/1997, ale Legii nr. 50/1991, ale Legii monumentelor nr. 120/2006, precum și ale Legii nr. 379/2003.

La termenul de judecată din data de 10 februarie 2023, potrivit prezentei practice, Curtea a respins excepția tardivității recursului, având în vedere că sentința recurată a fost comunicată la data de 16.03.2022, iar calea de atac a fost exercitată la data de 30.03.2022, deci înlăuntrul termenului prevăzut de lege. În ce privește excepția nulității recursului, Curtea a respins-o, de asemenea, având în vedere că criticile formulate prin cererea de recurs se subsumează cel puțin unui motiv dintre cele prevăzute de art. 488 pct. 6 și 8 Cod procedură civilă. Curtea, în ce privește cererea recurentei-pârâte U.A.T. Dărmănești de suspendare a judecării cauzei, văzând motivele în fapt și drept invocate în susținerea acestei cereri, raportat la motivarea instanței de fond și limitele cu care a fost investită în prezenta cauză instanța de control judiciar, a respins cererea.

Recursul este nefondat.

În prealabil, Curtea constată că deși în cuprinsul cererii de recurs au fost indicate motivele de casare prevăzute de art. 488 alin. 1 pct. 6 și 8 din Codul de procedură civilă, în cuprinsul cererii de recurs nu se regăsesc nici un fel de critici care să se circumscrie motivului de casare prevăzut de art. 488 alin. 1 pct. 6, acesta fiind invocat doar formal.

În ce privește criticile formulate de recurentă asupra soluției instanței de fond asupra excepției lipsei de interes, Curtea observă că susținerile formulate nu întrunesc rigorile necesare pentru a putea fi analizate în recurs. În acest sens, Curtea reține caracterul nedevolutiv al recursului, faptul că acesta nu poate fi formulat decât pentru motivele de nelegalitate expres și limitativ prevăzute de lege (art. 488 din Codul de procedură civilă) și prin raportare la cele statuate de instanța a cărei hotărâre este recurată.

Curtea constată că instanța de fond a respins excepția lipsei de interes în raport de trei părți distincte: Asociația pentru protecția drepturilor minoritare Miko Imre, Comuna Sânmartin și Prefectul județului Bacău, considerentele pentru aceste soluții fiind diferite. Astfel, în ce privește Asociația pentru protecția drepturilor minoritare Miko Imre s-a reținut că asociația își justifică interesul prin faptul că aceasta are drept scop protecția drepturilor minorităților etnice maghiare, în ce-l privește pe Prefectul Județului Bacău s-a arătat că acesta acționează în baza art. 12 alin. 1 din Legea nr. 50/1990, iar în ce privește Comuna Sânmartin s-a reținut că Cimitirul Eroilor Valea Uzului este inclus în domeniul public al acestei unități administrativ teritoriale. Prin urmare, recurenta ar fi trebuit să combată aceste considerente ale instanței de fond, cu motive de recurs care să se circumscrie motivelor de casare prevăzute de art. 488 din Codul de procedură civilă. Susținerile din recurs referitoare doar la reclamanta Primăria Comunei Sânmartin cu privire la faptul că aceasta ar fi realizat lucrări de renovare a cimitirului fără respectarea planurilor inițiale ale necropolei din 1927 și fără respectarea cadrului juridic aplicabil or la demersurile efectuate de Primăria orașului Dărmănești, nu întrunesc așadar condițiile necesare spre a se constitui în veritabile critici de nelegalitate ale soluțiilor pronunțate de Tribunalul Bacău asupra excepției lipsei de interes a părților menționate anterior.

În ce privește inadmisibilitatea cererii de desființare a construcției prin raportare la dispozițiile art. 28 și următoarele din Legea nr. 50/1991, Curtea constată că aceste susțineri sunt formulate pentru prima dată în recurs, astfel încât nu se pot constitui în critici de nelegalitate ale sentinței recurate, inadmisibilitatea fiind invocată în fața instanței de fond doar din perspectiva neîndeplinirii procedurii prealabile conform art. 7 din Legea nr. 554/2004. Pentru a putea face obiectul analizei în recurs, criticile de legalitate încadrate în motivele de casare prevăzute de art. 488 din Codul de procedură civilă trebuie să privească chestiuni de legalitate fie de drept material fie de drept procesual, tranșate de instanța a cărei hotărâre se atacă.

În ce privește fondul cererii de recurs, Curtea observă că prin soluția pronunțată de către Tribunalul Bacău a fost reținută nelegalitatea autorizației de construire nr. 69/17.12.2018 emisă de Primarul Orașului Dărmănești în vederea construirii unui monument „Cimitir internațional și 50 de cruci pentru eroii români”, fiind dispusă anularea acestui act administrativ și desființarea lucrărilor executate în baza acestuia.

Tribunalul Bacău a identificat patru motive de nelegalitate în sprijinul acestei soluții.

Sub un prim aspect, s-a constatat necompetența primarului orașului Dărmănești privind emiterea autorizației de construire și a lipsei dreptului pârâtei orașul Dărmănești de a solicita eliberarea autorizației, din perspectiva faptului că lucrările pentru care s-a solicitat autorizarea nu se află pe teritoriul administrativ al orașului Dărmănești, această unitate administrativ teritorială nejustificând un drept real asupra imobilului pe care se află Cimitirul Internațional al Eroilor Valea Uzului.

S-a reținut de asemenea faptul că extrasul de carte funciară pentru informare nr. 65679 a fost emis ulterior eliberării autorizației de construire, contrar prevederilor art. 7 alin. 1 lit. b) din Legea nr. 50/1991.

În fine, celelalte două motive de nelegalitate ale autorizației de construire au constatat în lipsa avizului privind concepția artistică a monumentului de for public emis de Ministerul Culturii și Cultelor (acesta fiind emis ulterior eliberării actului administrativ contestat) precum și lipsa avizului emis de către Oficiul Național pentru Cultul Eroilor.

Pentru a putea determina casarea sentinței sus-menționate, rejudecarea cauzei și respingerea acesteia, recurentul orașul Dărmănești ar fi trebuit să susțină cu succes în recurs

faptul că toate cele patru motive de nelegalitate ale autorizației de construire nr. 69/17.12.2018 au fost reținute greșit de Tribunalul Bacău, actul administrativ contestat fiind astfel emis în condiții de legalitate, la adăpost de criticile formulate prin cererea introductivă de instanță.

Analizând însă cererea de recurs, Curtea observă că aceasta cuprinde critici doar în ce privește problema titularului dreptului real asupra Cimitirului Internațional al Eroilor „Valea Uzului”, respectiv a locului situării acestuia, recurentul considerând că Cimitirul se află pe teritoriul administrativ al Orașului Dărmănești. Cererea de recurs nu cuprinde așadar nici un fel de critici cu privire la motivele de nelegalitate ale autorizației de construire vizând lipsa extrasului de carte funciară și a avizelor de la ministerul Culturii și Cultelor precum și de la Oficiul Național pentru Cultul Eroilor.

Având în vedere caracterul de cale extraordinară de atac a recursului, acesta neputând fi declarat decât pentru motivele expres și limitativ prevăzute de lege precum și principiul disponibilității care reduce sfera chestiunilor de nelegalitate supuse analizei instanței de casare doar la acele aspecte indicate în cererea de recurs, Curtea constată că nu ar putea proceda la extinderea analizei de legalitate a sentinței recurate verificând aspectele referitoare la lipsa extrasului de carte funciară și a avizelor de la ministerul Culturii și Cultelor precum și de la Oficiul Național pentru Cultul Eroilor. În aceste condiții având în vedere că prin recursul astfel cum a fost formulat, concluzia instanței de fond în sensul lipsei de legalitate a actului contestat nu poate fi răsturnată, Curtea nu va proceda la analiza criticilor referitoare la greșita soluționare a chestiunilor legate de amplasarea administrativă a Cimitirului, or, la problema titularului dreptului real asupra acestuia, aceste critici nefiind de natură să schimbe soluția recurată.

Va respinge prin urmare recursul ca nefondat.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE**

Respinge recursul declarat de către recurenta-pârâtă Unitatea Administrativ Teritorială Dărmănești cu domiciliul procesual ales la S.C.A. Șaptefrați, Ghincioiu și Asociații, în loc. Dărmănești, str. Muncii, nr.16, județul Bacău împotriva sentinței civile nr. 89 din 10.02.2022 pronunțată de Tribunalul Bacău în dosarul nr. 1631/110/2019, în contradictoriu cu intimata-intervenientă Unitatea Administrativ Teritorială Harghita, cu sediul în mun. Miercurea Ciuc, str. Piața Libertății, nr.5, județul Harghita, intimatul-pârât Primarul Orașului Dărmănești, cu sediul în loc. Dărmănești, str. Muncii, nr.16, județul Bacău și intimații-reclamanți: Comuna Sănmartin cu sediul procesual ales la Avocat Anja Mărginean Cosma, în mun. Cluj Napoca, str. Academician David Prodan, nr.24, județul Cluj, Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre cu sediul în mun. Sfântu Gheorghe, str. Presei, nr.4, biroul Hub, județul Covasna și Instituția Prefectului - Județul Bacău, cu sediul în mun. Bacău, str. Mărășești, nr.2, județul Bacău, ca nefondat.

Definitivă.

Pronunțată conform art.402 teza finală Cod procedură civilă, azi, 10.02.2023.

Președinte,
Ionela-Diana Pătraș-Bălan

Judecător,
Marcel Grigore Bărbieru

Judecător,
Gabriel Grancea

Grefier,
Florinela Budău